

ใบปลิว

นพ.บุญชัย ธีระกาญจน์

ใบปลิว เป็นเอกสารเฉพาะกิจไม่มีวาระการออกที่แน่นอน

ขึ้นอยู่กับโอกาสต่างๆ ทั้งโอกาสของเหตุการณ์ กิจกรรม และ โอกาสของผู้เขียน เนื้อหาจึงไม่แน่นอน มีลักษณะเป็นนานาสาระ โดยมุ่งเน้นเพื่อประโยชน์ของท่านผู้อ่านเป็นหลัก ท่านที่สนใจ กรุณาติดตามได้จาก สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองบัวลำภู

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองบัวลำภู

ใบปลิว หมายเลข ๐๑๙

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองบัวลำภู

ใบปลิว หมายเลข ๐๑๙

ใบปลิว หมายเลข ๐๑๙

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองบัวลำภู

ใบปลิว หมายเลข ๐๑๙

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองบัวลำภู

โรค มือ เท้า ปาก

ได้ยืมข่าว เรื่อง **โรค มือ เท้า ปาก (Hand, Foot, and Mouth Disease)** กันแล้ว หลายท่านโดยเฉพาะท่านที่มีบุตรหลานเล็กๆ ก็เกิดความตระหนก ตกใจ กันมาก บางท่านสงสัยว่ามันเกี่ยวอะไรกับโรค ปากและเท้าเปื่อย (Foot and Mouth disease) ในวัวในควาย หรือสัตว์เท้ากีบหรือไม่ แค่อือเหมือนครีบ เป็นคนละโรคกันครับ ส่วนโรค มือ เท้า ปากนั้น แม้ความจริงไม่มีอะไรน่ากลัว แต่ก็รู้วิธีการป้องกันไว้ดีกว่าระมัด

ในโลกกว้างของเราใบนี้ มีอะไรมากมายที่เราไม่สามารถเข้าใจได้ อะไรก็ตามที่บอกว่า เป็นเรื่องของ ธรรมชาติ นั้นก็แปลความหมายได้ว่า อธิบายไม่ได้ นั่นเอง

โรค มือ เท้า ปาก ก็เช่นกัน ทำไมมันต้องมามีอาการเป็นเฉพาะที่ มือ เท้า ปาก เท่านั้น ก็คงจะอธิบายท่านผู้อ่านไม่ได้ บอกได้แค่เพียงว่า มันเป็นธรรมชาติของโรค อย่าสงสัยอะไรมาเลย ครับ

โรค มือ เท้า ปาก เป็นกลุ่มอาการของโรคที่มีสาเหตุจากเชื้อไวรัสหลายตัว(ไวรัสอีกแล้ว) ที่พบเป็นสาเหตุบ่อยๆ ได้แก่ เอนเทอโรไวรัส ๗๑ (Enterovirus 71) และ ค็อกแซคกีไวรัส เอ ๑๖ (Coxsackievirus A16) เป็นต้น

การติดต่อของโรค เชื้อจะเข้าสู่ร่างกายโดยการสัมผัสคลุกคลีกับผู้ป่วย น้ำมูก น้ำลาย และอุจจาระของผู้ป่วย หลังจากนั้น ประมาณ ๓-๖ วัน ก็จะเริ่มมีอาการ (เรียกระยะนี้ว่า ระยะฟักตัวของโรค)

กลุ่มที่เสี่ยงต่อการเป็นโรค มือ เท้า ปาก หรือครีบ ก็เป็นเด็กนั้นแหละ **เด็กที่อายุต่ำกว่า ๑๐ ปี** (ตอนโตก็เป็นได้ ถ้าภูมิคุ้มกันไม่ดี) ส่วนฤดูกาลที่มีการระบาดนั้นไม่ชัดเจน มักพบ

ในช่วงอากาศเย็น โดยเฉพาะในฤดูฝน และฤดูหนาว อ้อ โรคนี้ **ยังไม่มียาป้องกัน** นะครับ

อาการและอาการแสดง เริ่มด้วยมีไข้ต่ำๆ เบื่ออาหาร อ่อนเพลีย ต่อมาอีก ๒-๓ วันมีอาการเจ็บปาก มีจุดหรือ ผื่นแดง ที่ลิ้น เหงือก และกระพุ้งแก้ม ต่อมาผื่นแดง ตุ่มพอง(ไม่คัน) และมีแผลที่ ปาก มือ นิ้วมือ(มักอยู่ด้านข้างนิ้ว) ฝ่าเท้า(มักอยู่ที่สันเท้า) และอาจพบที่ก้นด้วย ผื่นนี้จะกลายเป็นตุ่มพองใส รอบๆแดง และแตกออกเป็นแผลตื้นๆ จึงเรียกว่า **โรคมือ เท้า ปาก** (ความจริงน่าจะเรียกได้ว่า **โรค มือ ก้น สันตีน ปาก**)

โดยทั่วไปโรค มือ เท้า ปาก **จะมีอาการไม่รุนแรง และแทบไม่มีผู้เสียชีวิตเลย**

การรักษา ง่ายครับ เพราะ ส่วนใหญ่อาการไม่รุนแรง และหายเองได้ ป่วยนาน ๗-๑๐ วัน ให้รักษาตามอาการ เช่น ยาลดไข้ แก้ปวด ไม่มียาเฉพาะ เป็นแล้วเป็นอีกได้ จากเชื้อไวรัสตัวอื่น กรณีเป็นรุนแรง เช่นที่พบในสิงคโปร์ อาจมีอาการรุนแรง เช่น กล้ามเนื้อหัวใจอักเสบ อาการแทรกซ้อนที่ปอด และเยื่อหุ้มสมองหรือสมองอักเสบได้

การป้องกัน ก็ง่ายครับ แต่ทำไม่ค่อยได้ นั่นคือ **การรักษาสุขอนามัยส่วนบุคคล** เช่น การล้างมือให้สะอาด หลังการขับถ่าย และก่อนรับประทานอาหาร หลีกเลี่ยงการใช้แก้วน้ำ หลอดดูด ร่วมกัน โดยเฉพาะในเด็กนักเรียน คุณพ่อคุณแม่ อย่าวางใจให้คุณครูดูแลคนเดียวนะครับ

สำหรับโรค ที่เกิดอาการบาดเจ็บที่ปาก อันเนื่องมาจากมือ และเท้า ไม่นับรวมอยู่ในกลุ่มอาการ โรค มือ เท้า ปาก และป้องกันไม่ได้ ด้วยวิธีที่ผู้เขียนแนะนำนะ จะบอกให้